

POLOLETNÍ ZPRÁVA 2005 – STRUČNÝ SOUHRN

Celkový stav české ekonomiky se ve srovnání s minulým rokem zlepšil. V 1. pololetí se **zrychlilo tempo růstu HDP** při snižování vnějších i vnitřních nerovnováh. Motorem růstu byl především export a investice. Příspěvek salda zahraničního obchodu byl výrazně kladný. Vzrostla hrubá tvorba fixního kapitálu a spotřeba domácností. Zároveň poklesla inflace i míra nezaměstnanosti.

Celkově příznivý vývoj domácí ekonomiky dal **základ stabilizovanému vývoji finančního trhu**.

Na BCPP již druhý rok po sobě vzrostl objem akciových obchodů v 1. pololetí kalendářního roku a **poprvé od roku 1996 byl objem obchodů s akciemi vyšší než s dluhopisy**. Dalším úspěchem je duální kotace akcií dvou zahraničních firem **ORCO a CME**.

Významný nárůst výsledků hospodaření zaznamenaly bankovní i nebankovní peněžní instituce, penzijní fondy i investiční společnosti. V podnikovém sektoru (nefinanční podnikatelské subjekty se 100 a více zaměstnanci) se **zvýraznil rozdíl mezi ziskovými a ztrátovými podniky**. Celkový i průměrný hrubý zisk prosperujících podniků vzrostl a podobně tomu bylo se ztrátou prodávajících firem.

Bankovní sektor si i v prvním pololetí 2005 zachoval dominantní postavení nejen jako příjemce depozit, ale i jako poskytovatel úvěrů a investor. Pro podniky je hlavním vnějším zdrojem investičních prostředků. **Úvěry převyšují objem vydaných dluhopisů šestinásobně. Jediným sektorem, který dosáhl poklesu v prvním pololetí 2005 z hlediska úvěrů (o 18,53 %), byly vládní instituce**, a to především zásluhou příjmů z privatizace a zahraniční emise dluhopisů.

Za první pololetí roku 2005, dle statistiky ČNB, činil čistý zisk v bankovním sektoru 22,754 mld. Kč. **Více než polovina zisku (57,38 %) z finanční činnosti připadá na zisk z úroků**, ovšem v porovnání s minulými roky došlo k mírnému poklesu tohoto podílu.

Nízké úrokové sazby se nejvíce projevíly v **nárůstu úvěrů souvisejících s bydlením**. Hypoteční úvěry bez státní podpory zaznamenaly z hlediska meziročního srovnání nárůst o 50,14 % a úvěry ze stavebního spoření o 30,73 %.

Objem investic do podílových fondů se meziročně zvýšil o 21,41 %. Přírůstek již tradičně směřoval z větší části (60,39 %) do zahraničních fondů. **Odliv úspor z fondů smíšených** lze přičíst doznívající transformaci těchto fondů (pocházejících zpravidla ještě z doby kupónové privatizace). Významně také roste obliba zajištěných fondů (zejména zahraničních). Obavy mají čeští investoři již tradičně z investic do akcií.

Pojistný trh stagnoval a vzhledem ke stejnému období loňského roku došlo dokonce k nepatrnému poklesu (o 0,6 %). I ukazatel propojištěnosti, vzhledem k výraznému růstu HDP, vykázal nepříznivý vývoj, ovšem data za třetí čtvrtletí v segmentu pojišťovnictví již opět vykazují meziroční nárůst. Z důvodu příznivého vývoje na akciových trzích **pojišťovny více využívaly k umístění technických rezerv akcie** (nárůst o 28,9 %). Méně naopak využívaly depozita a depozitní certifikáty, půjčky, úvěry a pohledávky za zajišťovny.

V sektoru penzijního připojištění došlo k mírnému zlepšení věkové struktury klientů PF. Výše příspěvků jednotlivých účastníků zůstává relativně nízká a **nedokáže vytvořit dostatečnou rezervu**, která by významně přispěla k zajištění účastníka penzijního připojištění ve stáří. Průměrný příspěvek zaměstnavatele v prvním pololetí vzrostl o 8,1 % na 448 Kč.

Objemy **financování prostřednictvím nebankovních úvěrových institucí** v prvním pololetí 2005 meziročně **poklesly o 6,54 %**, tzn. o 8,73 mld. Kč. Leasing movitých věcí nadále zůstává nejoblíbenějším nástrojem nebankovního financování. V sektoru nebankovních úvěrových institucí vzniká po vzoru bank **společný registr evidující pozitivní i negativní informace o klientech**. V budoucnu by měly umožnit v případě dobré platební morálky klientů dosáhnout zvýhodněné úrokové sazby i naopak.

V roce 2005 nadále přetrvávají **deficitní tendence vládního sektoru**. **Hlavní příčinou deficitů zůstává růst výdajové strany**, a to i přesto, že příjmy se vyvíjejí lépe, než činily původní předpoklady. **Zlepšení zaznamenají především daňové příjmy** včetně pojistného na sociální zabezpečení.

Hospodaření státního rozpočtu za první pololetí roku 2005 skončilo přebytkem 3,8 mld. Kč, což je proti stejnému období minulého roku výsledek lepší o 53,5 mld. Kč. Za celý rok 2005 se by měl rozpočet skončit se schodkem nižším než v minulém roce.

Stav státního dluhu (konsolidovaného) se v prvním pololetí zvýšil o 50,7 mld. Kč a dosáhl celkového objemu 643,6 mld. Kč. **Většina dluhu (537,8 mld. Kč) na domácím trhu je financována prostřednictvím emisí státních dluhopisů (428,8 mld. Kč)**. Vnější zdroje kryjí 105,9 mld. Kč. V březnu 2005 došlo v souladu s dluhovou strategií k **úspěšné emisi historicky druhého eurobondu** České republiky v objemu 1 mld. euro. Zahraniční věřitelé ke konci pololetí drželi 38,73 % státního dluhu.

Jedním z největších problémů pro veřejné finance představuje rapidně stárnoucí populace. Z výsledků zprávy Pracovní skupiny pro přípravu podkladů pro rozhodnutí o důchodové reformě vyplývá, že **dnešní důchodový systém je dlouhodobě neudržitelný**, vede k eskalaci značných deficitů a navíc udržuje vysokou míru a objem příjmové redistribuce. Důchodový systém **potřebuje zásadní reformu**, nikoliv pouze dílčí opravu

parametrů. Reforma by se měla soustředit na výdajovou stranu, zejména **prostřednictvím zvyšování věku pro odchod do důchodu.**

Kurz koruny vůči euru letos navázal na trend posledních let a v průběhu prvního pololetí posílil o jeden a půl procenta. **K americkému dolaru** za stejné období naopak **koruna poprvé po čtyřech letech oslabila** o výrazných 10 %.

Podle společného návrhu by měl již 1. dubna 2006 vzniknout **jednotný regulátor finančních trhů.** Integrovaný dozor by měl působit pod hlavičkou České národní banky.

Sloučením dozorů by mělo dojít ke sjednocení dozorové praxe a odpovědnosti dozorových orgánů v jednotlivých segmentech finančního trhu, výraznému posílení efektivity dozoru a zároveň snížení nákladů na jeho provádění. Propojování dozoru by mělo rovněž přinést lepší ochranu investorů a snížení nákladů a administrativy pro účastníky finančního trhu.

S integrací dozorových institucí souvisí další iniciativa MF - zřízení **institutu finančního ombudsmana**, jehož úkolem bude:

- mimosoudní řešení sporů mezi spotřebiteli a finančními institucemi,
- spolupráce s MF, MPO a spotřebitelskými organizacemi na standardech ochrany spotřebitele,
- dozor nad finančními institucemi v rámci ochrany spotřebitele.

Cíle této iniciativy je zajištění rychlého a efektivního řešení sporů mezi finančními institucemi a jejich klienty a zajištění jednotných pravidel pro jednání s klienty v rámci celého finančního trhu.